

FULL DE RUTA DEL

**CLUB DEL PACTE
D'ALCALDES DE
CATALUNYA**

1. Antecedents

El **canvi climàtic** ha esdevingut un dels reptes ambientals més importants. L'ús intensiu dels recursos, en especial de l'energia, n'és la causa principal. La Unió Europea pren la mitigació i l'adaptació al canvi climàtic com a eixos bàsics de la seva política ambiental.

El **Pacte dels Alcaldes i les Alcaldesses per una Energia Sostenible Local** és una iniciativa europea que neix el 2008 com un instrument clau per implicar els governs locals en la lluita contra el canvi climàtic. És un compromís voluntari pel qual els municipis assumeixen l'objectiu de reduir les seves emissions en més d'un 20% l'any 2020. Aquesta iniciativa europea és de les poques on les administracions locals tenen una relació directa amb la UE.

L'èxit de la posada en marxa d'aquests compromisos depèn, en gran part, de la iniciativa dels governs locals, però també dels actors implicats a escala nacional i europea, i del suport de les administracions supralocals.

Les **administracions locals** són actors decisius per assolir els objectius energètics i climàtics tant a escala nacional com europea. Tenint en compte la dificultat per part de les administracions locals per portar a terme individualment els compromisos del Pacte, es van crear unes estructures coordinadores i de suport.

Els **Coordinadors del Pacte** són les administracions públiques que ofereixen orientació estratègica i suport econòmic i tècnic als ens locals que han signat el Pacte d'Alcaldes i que no disposen de les capacitats i/o dels recursos necessaris per complir-ne els compromisos. Els coordinadors territorials són autoritats descentralitzades, com ara regions, províncies o agrupacions d'autoritats locals.

Dins de l'àmbit de la Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat –el territori de Catalunya– són coordinadors del Pacte d'Alcaldes: la **Diputació de Barcelona**, la **Diputació de Girona**, la **Diputació de Lleida**, la **Diputació de Tarragona** i l'**Àrea Metropolitana de Barcelona**.

Els **Promotors del Pacte** són xarxes i associacions d'autoritats locals a escala regional, nacional i europea que aprofiten les seves activitats en matèria de comunicació, xarxes de contactes i grups d'interès per promoure la iniciativa del Pacte i donar suport als compromisos de els signants.

Tant el **Consell d'Iniciatives Locals de Medi Ambient de les Comarques de Girona (CILMA)** com la **Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat**, són estructures de suport.

Les quatre diputacions catalanes i l'Àrea Metropolitana de Barcelona són membres de la Xarxa, i hi ha un conveni de col·laboració entre el CILMA i la Xarxa.

La Xarxa s'ha dotat de la figura del **Comissionat pel Pacte d'Alcaldes** amb funcions de promoció del Pacte i coordinació de les actuacions dels coordinadors del Pacte.

a. Els Clubs Nacionals del Pacte

Fa 5 anys del naixement de la iniciativa del Pacte d'Alcaldes i ha sorgit la proposta de crear **Clubs Nacionals del Pacte** (NETCOM) que agrupin tots els actors implicats, estructures coordinadores i de suport, per tal de treballar conjuntament i en xarxa.

La iniciativa de crear Clubs del Pacte es basa en fomentar el treball en xarxa dels diferents actors implicats tal i com fan palès tant l'acrònim NETCOM i la web www.networkingcovenantofmayors.eu. Els Clubs del Pacte han de ser coordinats per xarxes nacionals o regionals d'administracions locals que actuïn com a Secretariat dels Clubs.

Els Clubs del Pacte inclouen signataris que siguin coordinadors territorials i promotors del Pacte, amb voluntat de treballar en xarxa en assumptes relacionats amb el Pacte.

Els Clubs Nacionals del Pacte:

- Són una eina per crear i compartir una visió comuna i donar suport al desenvolupament de les accions prioritàries en l'àmbit de l'energia i de cohesió territorial descentralitzada.
- Fomenten i faciliten l'intercanvi de bones pràctiques i la capacitat i contacte entre les autoritats locals i els agents interessats d'arreu.
- Han d'estar orientats a donar resposta a les necessitats dels seus membres, que per ells mateixos no poden assolir.
- Han de ser una organització flexible.
- Tenen la funció d'expressar els parer del món local als governs nacionals i a la Unió Europea.

b. El Club del Pacte dels Alcaldes i les Alcaldesses a Catalunya (Catalan Covenant Club)

Les diputacions catalanes i l'Àrea Metropolitana de Barcelona són coordinadors del Pacte i són membres de la Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat. Per tant, ja han mostrat la doble voluntat d'apostar per donar suport als ens locals en la lluita contra el canvi climàtic i treballar en xarxa.

La creació del **Club del Pacte dels Alcaldes a Catalunya en referma el compromís i consolida** la voluntat d'optimitzar els recursos i estructures existents, amb l'experiència assolida per part de totes les parts i l'espai comú de la Xarxa.

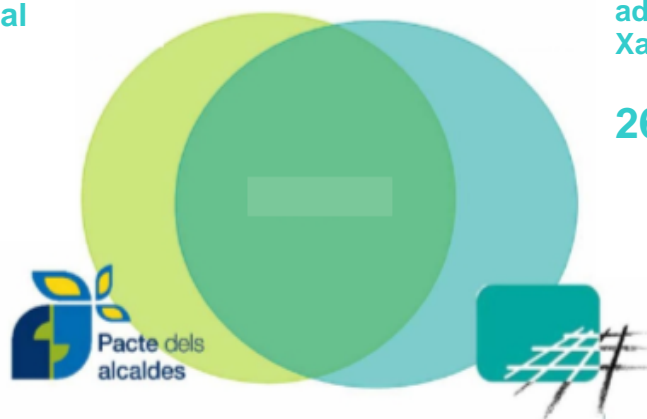
La Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat té una llarga experiència en el treball en xarxa i ja disposa de les estructures necessàries creades i en funcionament. És per això que el Club del Pacte dels Alcaldes a Catalunya **n'aprofita l'experiència i l'estructura** –com a Grup de treball específic -, amb el lideratge dels membres que es consideri oportú, i amb el suport tècnic del Comissionat i la Secretaria tècnica de la Xarxa.

**Municipis
adherits al
Pacte**

484

**Municipis i ens
adherits a la
Xarxa**

269

Per aquests motius, la Comissió de seguiment de la Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat va aprovar, en data 3 de desembre del 2013, el nomenament del Grup de treball específic de la Xarxa "*Club del Pacte d'Alcaldes i Alcaldesses de Catalunya*" i acordar la seva participació a l'Oficina Europea del Pacte d'Alcaldes.

Aquest acord s'ha notificat a l'Oficina del Pacte dels Alcaldes (CoMO) i també a Energy Cities, com a líder del projecte NetCoM.

2. Objectius

El Club del Pacte dels Alcaldes a Catalunya té com a **objectius principals**:

- Aprofundir en la comunicació, el **treball en xarxa** i l'intercanvi d'experiències entre les administracions locals implicades.
- Disposar d'una **plataforma comuna** de comunicació, mitjançant la Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat, **amb la UE** en les polítiques relacionades amb el **Pacte d'Alcaldes**: energia, clima, finançament, ajuts europeus, etc.
- **Optimitzar els recursos i estructures existents**, amb l'experiència assolida per part de totes les parts i l'espai comú de la Xarxa: **compartir** metodologies per a la elaboració i seguiment del PAES, **intercanviar** bones pràctiques, participar en **projectes conjunts**, etc.
- **Capacitar les Administracions locals** i millorar-ne l'efectivitat per assolir els objectius del Pacte i fer efectius els compromisos mitjançant les accions que se'n deriven. Es farà especial atenció en l'àmbit del finançament amb fons europeus.
- Establir **sinèrgies entre els diferents nivells de governança** de manera que es faciliti l'assoliment dels objectius compromesos.
- Establir **sinèrgies amb altres agents** i decisors en l'àmbit energètic i del canvi climàtic **en l'àmbit públic i privat**.
- Tenir en compte les **dimensions tant política com tècnica** necessàries per al desenvolupament del Pacte: organització de trobades de nivell polític, organització de seminaris i jornades tècniques, entre d'altres.

3. Composició i governança

Seguint l'exemple d'altres Clubs europeus, **es proposa que puguin formar part del Club del Pacte** a Catalunya:

- Els **Coordinadors i Promotors** del Pacte
- Les **Ciutats i els Pobles signants del Pacte**
- Els **Socis del Pacte**, agents públics i privats que donen suport al Pacte

Els socis contribueixen a l'èxit del Pacte compartint la seva experiència amb els signants del Pacte. Estan capacitats per orientar les autoritats locals en l'adopció de pràctiques i solucions en matèria d'energia sostenible. Són organitzacions amb una dimensió europea o internacional (associacions d'institucions financeres, industrials, ONG i associacions de la societat civil i altres organismes).

COMISSIÓ DE COORDINACIÓ COORDINADORS I PROMOTORS

Diputacions i AMB
Xarxa i CILMA

MEMBRES DEL CLUB ENS LOCALS

Ajuntaments adherits, Generalitat de Catalunya, consells
comarcals, Agències d'Energia

SOCIS CONVIDATS

Associacions professionals, universitats i centres de
recerca, institucions financeres, col·legis professionals,
sindicats, empreses

En l'àmbit català, i com a primera etapa, es proposa la següent composició del Club del Pacte a Catalunya:

El Club del Pacte d'Alcaldes a Catalunya, com a Grup de treball específic de la Xarxa, es regirà per una estructura similar a la resta de Grups de treball tot i que amb algunes especificitats.

- Els **Coordinadors i Promotors** signants del Pacte, formaran la **Comissió de Coordinació**, assimilable a la Comissió permanent de qualsevol Grup de treball :

Comissió de Coordinació

- La Diputació de Barcelona, la Diputació de Girona, la Diputació de Lleida, la Diputació de Tarragona i l'Àrea Metropolitana de Barcelona.
- El Consell d'Iniciatives Locals de Medi Ambient de les comarques de Girona (CILMA) i la Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat.

Les decisions i acords de la Comissió de coordinació, en base als estatuts de la Xarxa i quan suposin competències assignades a d'altres òrgans, s'elevaran a la Comissió de seguiment (CdS) per a la seva aprovació.

Les entitats coordinadores del Pacte formaran part de la Comissió de seguiment de la Xarxa a partir de la 14a Assemblea general de la Xarxa, per poder exposar les decisions preses a la resta de membres de la CdS.

La Secretaria tècnica de la Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat donarà suport tècnic i logístic a la Comissió de Coordinació.

- Com en els altres grups de treball de la Xarxa, qualsevol membre de la Xarxa –tant el representant a l'Assemblea general com altres càrrecs o tècnics de l'ens– poden ser membres del grup amb una simple petició a la Secretaria tècnica.

Membres del Club

Els membres de la Xarxa, tant de ple dret com observadors, poden ser membres del Club del Pacte d'Alcaldes si ho sol·liciten. En aquesta categoria s'inclourien:

- Ciutats i Pobles signants del Pacte.
- Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya.
- Agències energètiques (si són d'un municipi o Consell comarcal membre de la Xarxa)

Convidats del Club

La relació de la Xarxa amb altres institucions, associacions, etc que no en són membres, sempre es realitza a través d'invitació com a assistent.

Es prepararà un document per escrit sobre les condicions de la invitació.

Es promourà la col·laboració amb diferents agents públics i privats en diferents etapes a mida que es vagi ampliant el Club. Cada entitat coordinadora territorial proposarà els convidats del seu àmbit del Club:

Fase 1:

- Generalitat de Catalunya: Departament de Presidència, Departament de Territori i Sostenibilitat, Departament d'Indústria i Ocupació, ICAEN i Departament d'Agricultura
- Sector empresarial: Clúster de l'Energia, Fundació Fòrum Ambiental.

Fase 2:

- Col·legis i associacions professionals
- Universitats i centres de recerca
- Institucions financeres

Fase 3:

- ONG i sindicats
- Sector empresarial: I+D.

Propostes de les entitats Coordinadores del Pacte

Diputació de Barcelona	Diputació de Girona	Diputació de Lleida	Diputació de Tarragona	Àrea Metropolitana de Barcelona
Clúster de l'energia	A omplir	A omplir	A omplir	A omplir
Fundació Fòrum Ambiental				
A omplir				

a. Que proporciona el Club a cadascun dels interessats

Més enllà dels beneficis de ser membres de la Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat, ser membre del Club ha d'aportar un valor afegit:

Als **Coordinadors i Promotors** signants del Pacte, el Club els ofereix:

Comissió de Coordinació

- Actuar com a lobby de les entitats coordinadores del Pacte de Catalunya respecte governs i la UE.
- Espai de coordinació en aspectes metodològics per a la elaboració i seguiment dels PAES.
- Cerca conjunta de finançament amb fons europeus, estatals per generar programes de suport actuacions municipals, i generació de propostes de direccionament de fons europeus cap als objectius del Pacte.
- Estratègia de comunicació conjunta del Pacte d'Alcaldes a tot Catalunya.

Als **membres del Club**, especialment els municipis adherits al Pacte i agències d'energia, el Club els ofereix:

Membres del Club

- Coordinació per d'expressar els parer del món local als governs nacionals i a la Unió Europea.
- Àmbit natural de la trobada anual catalana del Pacte d'alcaldes.
- Espai d'informació, intercanvi, capacitació i comparació en el seguiment i execució dels PAES.
- Detecció de necessitats de finançament amb fons europeus per a actuacions municipals.
- Suport a la difusió comuna del missatge i resultats de l'aplicació del Pacte d'Alcaldes.
- Col·laboració amb el sector privat per millorar l'aplicació del Pacte.

Als **convidats del Club**, se'ls ofereix:

Convidats del Club

- Col·laboració amb el sector públic en l'àmbit de polítiques energètiques i canvi climàtic.
- Reconeixement oficial i visibilitat com a Soci de la iniciativa del Pacte dels Alcaldes.

4. Definició de projectes comuns i responsables d'impulsar-los

- Identificació de projectes europeus comuns i cerca de fons de finançament
- Identificació de projecte d'àmbit estatal i català en l'àmbit públic i privat que prioritzin accions establertes als PAES.
- Grup de pressió cap a les administracions supralocals:
 - Proposar que els fons FEDER vagin en la mateixa direcció del Pacte i que d'alguna manera hi estiguin vinculats
 - Proposar que els coordinadors i adherits al Pacte tinguin un paper actiu, no només consultiu, en les polítiques nacionals en matèria d'energia i en la gestió d'aquests fons
- Identificació d'elements de coordinació del Pacte d'Alcaldes
- Col·laboració conjunta en la Setmana Europea de l'Energia sostenible local 2014
- Altres activitats possibles del Club.

5. Proposta de Pla d'acció 2014-2015

- Presentació i constitució del Club durant la 14a Assemblea de la xarxa
- Incorporació al Club de les propostes sorgides de les taules de participació organitzades durant la constitució del Club.
- Presentació del Catalan Covenant Club en un event Europeu (Energy Week 2014 o Open Days)
- Definició de projectes comuns per a una fase inicial del Club
 - Estratègia catalana de biomassa
 - Setmana europea de l'Energia 2014
- Proposta inicial d'incorporació d'agents
- Elaboració d'un Pla de comunicació i difusió del Club i creació de la Web catalana del Pacte d'Alcaldes